

Dr Jan Kišgeci, redovni profesor na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu i Beogradu, jedan je od naših vodećih stručnjaka za hmeljarstvo i lekovito bilje. Na XVII Futoškoj kupusijadi dr Kišgeci će se predstaviti kao autor knjige: “Grof Hadik - život i delo”, kao rezultat projekta istraživanja, konzervacije, restauracije, prezentacije i popularizacije lika i dela carskog feldmaršala i futoškog veleposednika, grofa Andrije Hadika (1710. – 1790.).

- Ova publikacija govori o jednoj od najznačajnijih ličnosti u istoriji Slovaka, ali i istoriji svih zemalja bivše Habzburške monarhije - objašnjava dr Kišgeci.

Grof Hadik je bio veliki vojskovođa na dvoru Marije Terezije, kojem je posle pobede nad princom Henrikom od Frajburga i zarobljavanja 2.000 pruskih vojnika, dodeljena grofovsko titula, članstvo u kraljičinom Tajnom savetu i dobijanje futoškog poseda (1769), koje je zauzimalo polovinu teritoriji južne Bačke (oko 30.000 ha) i sva sela koja su se nalazila na tom prostoru.

Dok je bio u posedu futoškog imanja, grof Hadik je nesebično pomagao i podsticao naseljavanje, izgradnju, unapređenje privrede, razvoj ovog bačkog mesta i njegove okoline. Ostavio je značajnog traga i na polju poljoprivrede, posebno interesantnom području s obzirom na profesionalno opredeljenje našeg sagovornika. Među njegove zasluge ubraja se uvođenje novih sorti poljoprivrednih kultura, nove rase stoke, prvi je započeo gajenje hmelja i konoplje (prvi hmeljarnici u Bačkoj su bili podignuti 1770).

- S obzirom da sam ceo svoj naučni i radni vek posvetio hmelju zainteresovao sam se za njegovu ličnost. On je izgradio rimokatoličku crkvu Presvetog Trojstva i župni dvor (1776) i dvorac (1777), jedan od najstarijih sačuvanih rezidencija u Vojvodini, u kojem se danas nalazi Poljoprivredna škola. Zalagao se za ukidanje podanstva, ali je do kraja života odgovarao na vojničke dužnosti, što kao feldmaršal na dvoru Marije Terezije i predsednik Vojnog saveta nije mogao da izbegne. Sa 80 godina, učestvovao je u borbama za oslobođenje Beograda od Osmanlija, gde je ranjen i od posledica tih rana je i umro. Sahranjen je u Futogu, u porti crkve koju je podigao. Na tom mestu (između 1906. i 1908.) grofica Kotek je sagradila crkvu posvećenu Srcu Isusovom - obavestio je dr Kišgeci.

Po rečima dr Kišgecija, ovaj projekat je nastao iz potrebe da se osvetli rad i delo grofa Hadika, i sa aspekta turizma obeleži ono što je on podigao i uradio za Futog.

- Njegov život je tim interesantniji jer ga svojataju i Slovaci, i Austrijanci i Srbi, pogotovo Mađari. To je dobra prilika da skupimo sredstva i u okviru dvorca, kada se škola premesti u novu zgradu, za koju je određena lokacija i završena projektna dokumentacija, osnuje Muzej grofa Hadika u kojem će biti sabrana sva dela, artefakti koji su obeležili njegov život, u nadi da

će ova priča biti više potencirana u okviru statusa Evropske prestonice kulture 2021 - istakao je dr Kišgeci.

Ako se obezbedi potrebna zainteresovanost, podrška šire zajednice i međunarodnih partnerskih investicija, kroz završne aktivnosti projekta planira se podizanje biste u čast ovog slavnog vojskovođe, jer spomenik Hadika na konju u Budimu predstavlja nezaobilaznu atrakciju u razgledanju mađarske prestonice. Formiranje tima, kao i izrada planova za upravljanje kulturnim nasleđem u Futogu, za koje se veruje da ima veliki turistički potencijal, kako bi u budućnosti bar jedni delom postalo samoodrživo, je cilj ovog projekta.